

DİYARBAKIR'DA DİYABET KONUŞMAK

Prof. Dr. Şükrü HATUN

Kocaeli Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Ana Bilim Dalı

"... Kent, üzerinden sabah mahmurluğunu atmak üzere, Ana caddeden Dağ Kapıya doğru yürüyoruz. Uzun boylu, gözlüklü, her halinden yabancı olduğu belli bu adamı tanıyanlar var, durup selam verenler, durdurup konuşanlar, imza alan gençler. Karşılaşan herkes ona gülümsüyor. Küskün şehirler de sevdiğine karşı nazlanan küskün insanlara benziyor demek. Dokunsa sevdiği küskünlüğü geçecek, güler yüzünü gösterecek. Sanki Diyarbakır şimdi o hali yaşıyor, kendisine biraz gülümseyecek olana iki dişini göstermeye hazır..." (Muhsin Kızılkaya, Radikal İki, 27 Şubat 2000)

Biz de Orhan Pamuk'la aynı günlerde (19-20 Şubat 2000) Diyarbakır'daydık. Onunla aynı uçaktan indik Diyarbakır Havaalanına, aynı otelde kaldık. Pazar Sabahı kahvaltıda birbirimize "Günaydın" dedik, onun "Gazete gelmiş mi acaba" sorusuna "Biz baktık henüz gelmemiş." dedik. Daha farklı zamanlarda biz de Gazi Köşkünü, çok gözlü köprüyü, Kervansaray Otelini gezdik. Diyarbakır'ın dar sokaklarında biz de yürüdük. Ben uzunca bir süredir sevdiği dostları orada olduğu, onlarla birlikte olmayı bir yaşam borcu saydığı için arayı uzatmadan Diyarbakır'a gelen bir çocuk hekimiyim. Birlikte geldiğimiz Prof. Dr. Temel Yılmaz ise İstanbul Tıp Fakültesi Diyabet Bilim Dalı ve Türkiye Diyabet Vakfı başkanı. O da bu bölgeyi bilen birisi ama uzunca bir aradan sonra Diyarbakır'a yeniden gelmenin merakıyla ilgileniyor herkesle ve her şeyle. Orhan Pamukla birlikte gezen Muhsin Kızılkaya'nın yazısından öğreniyorum ki farklı amaçlarla da gelsek aynı duyguları hissetmişiz ve Diyarbakır'ı olanca ağırlığı ile içimi-

ze çöken hüznü ve toplantıda verdiğimiz sözlerle birlikte Pazar öğleye doğru indiğimiz İstanbul'a getirmişiz.

DİYARBAKIR'DA DİYABET...

Uzunca bir süredir ülkemizde yüzü topluma dönük bilimsel bir diyabet programı oluşturmak için çabalayan kişiler olarak yaptığımız toplantılarda ülkemizin Güneydoğu bölgesinin bilinen nedenlerle yürütülen sağlık programlarından yeterince yararlanmadığını ve bu bölgede farklı programlara ihtiyaç olduğunu konuşuyorduk. Diyarbakır Eczacı Odasının meslek için eğitim programının ilkinin diyabete ayırdığını ve 19 Şubat 2000 tarihinde yapacağı toplantıya bizleri konuşmacı olarak çağırdığını öğrenince sevindik. Bu sayede hem dostlarımızı görecektik hem de zihnimizde taslak olarak duran projeleri konuşma olanağı bulacaktık. Toplantının düzenlenmesini Tabip Odası da destekledi ve aynı zamanda Tabip Odasının eğitim komisyonunda çalışan Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji Bilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Mithat Bahçeci toplantıya konuşmacı olarak katıldı.

Toplantıya çoğunluğunu eczacıların oluşturduğu 100 kadar dinleyici katıldı ve 4 saat süren canlı bir toplantı yapıldı. Diyarbakır Eczacı Odası Başkanı Mehmet İlen'in açış konuşmasından sonra ilk bölümde ben genel olarak diyabetin özelliklerinden ve tedavisinden bahsettikten sonra esas konum olan çocukluk çağında diyabeti anlattım. Prof. Dr. Temel Yılmaz diyabetin son yıllarda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde sıklığının arttığını, bu ne-

denle diyabetin bir halk sağlığı sorunu olarak önem kazındığını, diyabetin körlük ve böbrek yetmezliği gibi uzun dönemli komplikasyonlar nedeniyle topluma büyük yükler getirdiğini anlattı. Diyarbakır ve çevresindeki diyabetlilerin sorunlarını anlatmak için söz alan Doç. Dr. Mithat Bahçeci konuşmasına " Sayın Hocam Dr. Şükrü Hatun Tip 1 diyabetlilerin % 30-40 oranında ketoasidoz tablosuyla hastaneye başvurabileceğini söyledi, ben ise burada şimdiye kadar hastaneye bilinci açık olan başvuran Tip 1 diyabet hastası görmedim" diyerek başladı. Bölgedeki temel sorunlardan birisinin çeşitli sosyal engeller ve bilinçsizlik nedeniyle hastaların hekime geç başvurması olduğunu belirtti. Dr. Bahçeci, Diyarbakır sokaklarında tanı konmadan veya tanı konsa da tedavi görmeyen yüzlerce diyabet hastasının dolaştığını, bölgede sosyal güvencesi olmayan ve işsiz olan büyük bir nüfusun yaşadığını, bunun tedavinin sürekliliğini engellediğini, insülin kullanan hastaların büyük çoğunluğunun evde kan şekeri ölçme aletlerine sahip olmadığını, çok önemli olmasına rağmen diyabet eğitimi yapılamadığını anlattı. Doç. Dr. Mithat Bahçecinin konuşmasıyla salonun havası değişti ve bizler daha önceki haftalarda İstanbul'da, Ankara'da yaptığımız toplantılarda konuştuğumuz sorunlardan farklı sorunları konuşmaya başladık.

Toplantı Türk Eczacıları Birliği İkinci Başkanı Dr. Eczacı Akın Çubukçu'nun diyabet bakımında eczacıların rollerini anlattığı konuşması ve benim 100 ünitelik insüline geçişte dikkat edilecek hususları anlatmam ile bitti. Toplantının tartışma bölümünü açarken uzunca bir süredir kafamda olan "Güneydoğu Diyabet Projesi" fikrini söyledim ve toplantıya katılan dinleyicilerin tartışmaya katılımı ile devam ettik. Hem eczacı arkadaşlar hem de Eczacı Odası Başkanı toplanıdan duydukları memnuniyeti dile getirdiler ve üzerlerine düşen her türlü görevi yap-

caklarını söylediler. Diyarbakır'a geldiğimiz ilk saatlerden itibaren bizimle olan ve toplantıyı başından sonuna kadar dikkatle dinleyen Diyarbakır Tabip Odası Eski Başkanı Dr. Mahmut Ortakaya Konuşmalardan ve toplantıdan çok yararlandığını, diyabetin önemli bir hastalık olduğunu kavradıklarını, meselenin bölgenin şartlarından kaynaklanan yanları olduğunu bu nedenle Türkiye Diyabet Vakfı ve Bölgedeki gönüllü kuruluşların desteği ile bir bölgesel projenin işe yarayabileceğini belirterek sözü Prof. Dr. Temel Yılmaz'a bıraktı. Prof. Yılmaz kendisinin de Doç. Dr. Mithat Bahçeci'nin konuşmasından ve dinleyicilerin ilgisinden etkilendiğini ve Vakıf olarak, "Güney Doğu Diyabet Projesi"ne var güçleriyle sahip çıkacaklarına söz verdi. Ben de bu projeye sembolik bir başlangıç olarak bu yıl yapacağımız "Diyabetli çocuklar kampı"na Diyarbakır'dan 10 çocuğu konuk edebileceğimizi söyledim ve toplantı bu somut projelerle Eczacı Odasının konuşmacılara plaket vermesiyle sona erdi.

SONUÇ YERİNE

Toplantı akşamı Dedeman Otelinin terasındaki akşam yemeğinde eğlendik ve gecenin ortasında gelen Belediye Başkanlarının gözaltına alınma haberinin yarattığı tedirginliği yaşadık. Pazar sabahı İstanbul'a dönerken Prof. Dr. Temel Yılmaz'la ikimizin düşüncesi aynıydı. Diyarbakır'da diyabet konuşmayı anlamsız kılan gelişmelere rağmen birlikte birçok toplantıya katılmış kişiler olarak ikimiz de uzunca bir süredir ilk kez gerçekten bize ihtiyaç olan bir yerde konuşmuştuk. Havaalanında elinde üzerinde "eski ağza yeni tad" sözü yazan tatlı poşetleriyle bizi uğurlayan Diyarbakır Eczacı Odası Başkanı Mehmet İlen'in yüzündeki teşekkür ifadesini unutmamaya ve en yakın zamanda Diyarbakır'a geri dönmeye karar verdik.